

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

14 mars 2022

PROPOSITION DE LOI**modifiant le Code pénal en ce qui concerne
la mise à disposition du tribunal
de l'application des peines**

(déposée par Mme Marijke Dillen et consorts)

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

14 maart 2022

WETSVOORSTEL**tot wijziging van het Strafwetboek
wat de terbeschikkingstelling
van de strafuitvoeringsrechtbank betreft**

(ingediend door mevrouw Marijke Dillen c.s.)

RÉSUMÉ

La mise à disposition du tribunal de l'application des peines est une peine complémentaire qui permet de garder des condamnés ayant commis certaines infractions graves sous contrôle et sous surveillance au terme de leur peine.

Cette proposition de loi vise à élargir les dispositions légales en vigueur. D'abord, la mise à disposition devrait être obligatoirement prononcée pour les infractions intentionnelles ayant causé la mort d'une victime mineure. En outre, la durée maximale doit être portée de 15 ans à la perpétuité. Ce n'est qu'ainsi que la société pourra se protéger de façon optimale.

La mise à disposition doit également être prononcée obligatoirement pour toutes les infractions terroristes.

SAMENVATTING

De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank is een bijkomende straf die de mogelijkheid biedt om veroordeelden van bepaalde zware strafbare feiten ook na hun strafeinde nog onder controle en toezicht te plaatsen.

Dit wetsvoorstel wenst de vigerende wettelijke bepalingen uit te breiden. Vooreerst dient er een verplichte terbeschikkingstelling te worden uitgesproken voor de opzettelijke misdrijven met minderjarige dodelijke slachtoffers. Bovendien dient de geldende maximumtermijn verhoogd te worden van 15 jaar naar "een levenslange periode". Alleen op die manier kan de maatschappij optimaal beschermd worden.

Ook ten aanzien van alle terroristische misdrijven dient een verplichte terbeschikkingstelling te worden opgelegd.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beige gekleurd papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La mise à la disposition du tribunal de l'application des peines est une peine complémentaire qui permet de garder des condamnés ayant commis certaines infractions graves sous contrôle et sous surveillance au terme de leur peine.

La mise à disposition a été instaurée par la loi du 26 avril 2007 et a succédé à la mise à la disposition du gouvernement. En vertu de l'article 34*bis* du Code pénal, elle prend cours à l'expiration de l'emprisonnement principal ou de la réclusion.

La raison d'être de la mise à disposition est que certaines personnes condamnées pour des infractions pénales particulièrement graves peuvent toujours représenter, à l'expiration de leur peine, un danger particulièrement important pour la sécurité publique en général et pour la sécurité des citoyens en particulier.

Il appartient aux autorités publiques de garantir en permanence la sécurité des citoyens. Il convient au minimum de tout mettre en œuvre pour maximaliser ces garanties.

Dans cette optique, il appartiendra au tribunal de l'application des peines, à l'approche de l'expiration d'une peine d'emprisonnement, de juger si le condamné représente toujours un danger pour la société.

La mise à la disposition du tribunal de l'application des peines signifie qu'à l'issue de sa peine, le condamné est placé sous le contrôle du tribunal de l'application des peines pour une durée de minimum cinq et maximum quinze ans.

L'article 34*ter* du Code pénal dispose que la mise à disposition est obligatoire lorsque la personne est condamnée pour un crime alors qu'elle avait déjà été condamnée pour un crime auparavant, ou lorsque la personne a commis l'une des infractions suivantes: infraction terroriste ayant causé la mort, viol ou attentat à la pudeur ayant causé la mort de la victime, torture ayant causé la mort de la victime ou enlèvement d'un mineur ayant causé la mort.

L'article 34*quater* du Code pénal prévoit les cas où le juge pénal peut imposer facultativement la mise à disposition. Il s'agit notamment des violations graves du droit humanitaire, du meurtre, de l'assassinat, du traitement inhumain avec circonstances aggravantes,

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank is een bijkomende straf die de mogelijkheid biedt om veroordeelden van bepaalde zware strafbare feiten ook na hun strafeinde nog onder controle en toezicht te plaatsen.

De terbeschikkingstelling werd ingevoerd bij de wet van 26 april 2007 als opvolger van de zogenaamde terbeschikkingstelling van de regering en gaat overeenkomstig artikel 34*bis* van het Strafwetboek in na het verstrijken van de opgelegde hoofdgevangenisstraf of -opsluiting.

Het uitgangspunt voor de terbeschikkingstelling is dat sommige personen die veroordeeld zijn voor bijzonder zware strafrechtelijke inbreuken, ook na het uitzitten van hun straf nog steeds een bijzonder groot gevaar kunnen betekenen voor de openbare veiligheid in het algemeen en de veiligheid van de burgers in het bijzonder.

Het is de taak van de overheid om de veiligheid van haar burgers ten allen tijde te waarborgen. Minstens moet er alles aan gedaan worden om die waarborgen te proberen maximaliseren.

In die optiek zal het de strafuitvoeringsrechtbank zijn die wanneer het einde van een uitgesproken gevangenisstraf nadert, oordeelt of de veroordeelde nog steeds een gevaar voor de samenleving vormt.

De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank houdt in dat de veroordeelde na de beëindiging van zijn straf onder toezicht komt te staan van de strafuitvoeringsrechtbank, voor een duur van minimum vijf en maximum vijftien jaar.

Artikel 34*ter* van het Strafwetboek bepaalt dat de terbeschikkingstelling verplicht is bij de veroordeling voor een misdaad indien men voorheen reeds voor een misdaad veroordeeld werd, of wegens het plegen van een van de volgende misdrijven: terroristisch misdrijf dat de dood heeft veroorzaakt, verkrachting of aanranding van de eerbaarheid die de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt, foltering die de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt of ontvoering van een minderjarige die de dood heeft veroorzaakt.

Artikel 34*quater* van het Strafwetboek stipuleert de gevallen waarvoor de strafrechter facultatief de terbeschikkingstelling kan opleggen. Het gaat onder meer om ernstige schendingen van het humanitair recht, doodslag, moord, onmenselijke behandeling met verzwarende

de la traite des êtres humains si elle a causé la mort de la victime. Les infractions sexuelles – qui n'étaient pas mentionnées à l'article 34ter – y ont été rajoutées en 2020.

Nous estimons que la mise à la disposition du tribunal de l'application des peines constitue un dernier recours juridique permettant à la société de se protéger contre des personnes qui représentent une menace permanente pour la sécurité publique.

À cet égard, nous pensons qu'il convient d'adapter la législation existante dans le sens d'un élargissement. D'abord, la mise à disposition devrait être obligatoirement prononcée pour les infractions intentionnelles ayant causé la mort d'une victime mineure. Ensuite, la mise à disposition devrait également être prononcée obligatoirement pour toutes les infractions terroristes.

Par exemple, lorsque certaines qualifications pénales ne peuvent pas être prouvées, une mise à disposition ne doit pas obligatoirement être prononcée en vertu de la législation existante. Or, les terroristes représentent ou peuvent toujours représenter un danger pour l'État. Une mise à disposition obligatoire offre dès lors la meilleure protection contre ce genre d'individus.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

La mise à la disposition obligatoire du tribunal de l'application des peines (article 34ter du Code pénal) dure actuellement minimum cinq ans et maximum quinze ans. Cet article vise à augmenter cette durée maximale.

L'article 417^{quater}, alinéa 3, 2°, du Code pénal, qui renvoie au traitement inhumain ayant causé la mort de la victime sans intention de la donner, est ajouté aux cas dans lesquels la mise à disposition sera obligatoirement prononcée. Les personnes qui ont commis des infractions intentionnelles ayant causé la mort d'un mineur feront ainsi l'objet d'une mise à disposition. En ce qui concerne les infractions intentionnelles susvisées, il est renvoyé en particulier aux articles 393 (meurtre), 394 (assassinat), 396 (infanticide), 397 (empoisonnement), 401 (coups et blessures volontaires ayant entraîné la mort sans intention de la donner) et 404 (administration volontaire de substances ayant entraîné la mort sans intention de la donner).

omstandigheden, mensenhandel indien het de dood van het slachtoffer heeft veroorzaakt. In 2020 werden de seksuele misdrijven - waarvan geen melding werd gemaakt in artikel 34ter - hieraan toegevoegd.

Wij zijn van oordeel dat de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank een laatste juridische stok achter de deur is die de samenleving toelaat zich te beschermen tegen personen die een blijvende dreiging vormen voor de openbare veiligheid.

Om hieraan tegemoet te komen zijn wij van oordeel dat de bestaande wetgeving dient te worden aangepast, i.e. uitgebreid. Vooreerst dient de verplichte terbeschikkingstelling te worden uitgesproken voor de opzettelijke misdrijven met minderjarige dodelijke slachtoffers. Ook bij alle terroristische misdrijven dient de terbeschikkingstelling te worden uitgesproken.

Het feit dat bijvoorbeeld sommige strafrechtelijke kwalificaties niet zouden kunnen bewezen worden, waardoor er op basis van de bestaande wetgeving geen verplichte terbeschikkingstelling zou kunnen worden uitgesproken, belet niet dat terroristen wel degelijk nog steeds staatsgevaarlijk (kunnen) zijn. Een verplichte terbeschikkingstelling biedt dan ook de meeste bescherming tegen dergelijke individuen.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 2

Momenteel bedraagt de minimumtermijn van de verplichte terbeschikkingstelling aan de strafuitvoeringsrechtbank (artikel 34ter Strafwetboek) 5 jaar, de maximumtermijn 15 jaar. Met dit artikel wordt die maximumtermijn opgetrokken.

Artikel 417^{quater}, derde lid, 2°, van het Strafwetboek, dat refereert naar de mensonterende behandeling met een dodelijk slachtoffer zonder het oogmerk te doden, wordt opgenomen onder de verplichte terbeschikkingstelling. Plegers van opzettelijke misdrijven met de dood van een minderjarige tot gevolg worden hiermee onderworpen aan de terbeschikkingstelling. Met betrekking tot de voormelde opzettelijke misdrijven kan in het bijzonder worden verwezen naar de artikelen 393 (doodslag), 394 (moord), 396 (kindermoord), 397 (vergiftiging), 401 (opzettelijke slagen en verwondingen met de dood tot gevolg, zonder het oogmerk te doden) en 404 (opzettelijk toebrengen van stoffen met de dood tot gevolg, zonder het oogmerk te doden).

En vertu du 5° que nous ajoutons à l'article, les personnes qui ont commis des infractions terroristes feront également l'objet d'une mise à disposition obligatoire. Ces infractions sont reprises dans le livre 2, titre premier, du Code pénal.

Art. 3

Dès lors que l'article 417*quater*, alinéa 3, 2°, est repris dans les dispositions relatives à la mise à disposition obligatoire, il est supprimé de la disposition relative à la mise à disposition facultative (article 34*quater* du Code pénal).

À cet égard également, la durée maximale a été portée de quinze ans à la perpétuité.

Door toevoeging van een bepaling onder 5° worden ook de plegers van terroristische misdrijven onderworpen aan de verplichte terbeschikkingstelling. Deze misdrijven zijn opgenomen in boek I*ter* van het Strafwetboek.

Art. 3

Aangezien artikel 417*quater*, derde lid, 2° werd opgenomen bij de bepalingen omtrent de verplichte terbeschikkingstelling, wordt dit opgeheven bij de bepaling met betrekking tot de facultatieve terbeschikkingstelling (artikel 34*quater* Strafwetboek).

Ook hier wordt de geldende maximumtermijn verhoogd van 15 jaar naar "een levenslange periode".

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)
Barbara PAS (VB)
Tom VAN GRIEKEN (VB)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 34ter du Code pénal, inséré par la loi du 26 avril 2007 et modifié en dernier lieu par la loi du 5 février 2016, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 34ter. Les cours et tribunaux prononcent une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines pour une période allant de cinq ans minimum à la perpétuité et prenant cours au terme de la peine principale dans le cadre des condamnations suivantes:

1° les condamnations sur la base des articles 54 et 57bis, sauf si la peine antérieure a été prononcée pour un crime politique;

2° les condamnations qui, sur la base des articles 57 et 57bis, constatent une récidive de crime sur crime, sauf si la peine antérieure a été prononcée pour un crime politique;

3° les condamnations à une peine privative de liberté de cinq ans minimum sur la base des articles 376, alinéa 1er, 417ter, alinéa 3, 2°, 417^{quater}, alinéa 3, 2°, et 428, § 5;

4° les condamnations à la suite d'une infraction intentionnelle ayant entraîné la mort d'un mineur à une peine privative de liberté de cinq ans minimum sur la base des articles 393, 394, 396, 397, 401, 404;

5° les condamnations sur la base du titre I^{ter}.

Art. 3

Dans l'article 34^{quater} du même Code, inséré par la loi du 26 avril 2007 et modifié en dernier lieu par la loi du 4 mai 2020, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans la phrase introductive, les mots “pour une période de cinq ans minimum et de quinze ans maximum” sont remplacés par les mots “pour une période allant de cinq ans minimum à la perpétuité”;

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 34ter van het Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, wordt vervangen als volgt:

“Art. 34ter. De hoven en rechtbanken spreken een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank uit voor een periode van minimum vijf jaar en maximum voor een levenslange periode die ingaat na afloop van de hoofdstraf bij de volgende veroordelingen:

1° de veroordelingen die toepassing maken van de artikelen 54 en 57bis, behalve indien de vroegere straf voor een politieke misdaad werd opgelegd;

2° de veroordelingen die, toepassing makend van de artikelen 57 en 57bis, een herhaling van misdaad op misdaad vaststellen, behalve indien de vroegere straf voor een politieke misdaad werd opgelegd;

3° de veroordelingen tot een vrijheidsstraf van minstens vijf jaar op grond van de artikelen 376, eerste lid, 417ter, derde lid, 2°, 417^{quater}, derde lid, 2° en 428, § 5;

4° de veroordelingen als gevolg van een opzettelijk misdrijf met een minderjarig dodelijk slachtoffer tot een vrijheidsstraf van minstens vijf jaar op grond van de artikelen 393, 394, 396, 397, 401, 404;

5° de veroordelingen op grond van titel I^{ter}.”

Art. 3

In artikel 34^{quater} van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 4 mei 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in de inleidende zin worden de woorden “vijftien jaar” vervangen door de woorden “voor een levenslange periode”;

b) dans le 2°, les mots “417^{quater}, alinéa 3, 2°” sont abrogés.

27 janvier 2022

b) in de bepaling onder 2° worden de woorden “417^{quater}, lid 3, 2°” opgeheven.

27 januari 2022

Marijke DILLEN (VB)
Katleen BURY (VB)
Barbara PAS (VB)
Tom VAN GRIEKEN (VB)